

kelverteilung mit der theoretisch erwarteten ist die Anzahl der Leitungselektronen zu zwei pro Atom bestimmt worden. Die Berechnung der theoretisch erwarteten Verteilung stützt sich auf die Voraussetzungen, welche im Experiment nicht erfüllt werden, so dass eine Abweichung von der theoretischen Kurve bei kleinen Winkeln zu erwarten wäre.

In der vorliegenden Arbeit sind Streuversuche im Winkelbereich zwischen $\sin \frac{\theta}{2} = 0,013$ und $0,054$ ausgeführt worden, anschliessend an die Messungen Scharwächters, welche sich zwischen $0,04$ und $0,5$ erstrecken. Die erhaltene Kurve schliesst sich gut an seine Resultate, zeigt jedoch bei ganz kleinen Winkeln eine Abweichung von der theoretischen Kurve. Dieser Unterschied kann sowohl den Verunreinigungen des Be wie der Temperaturbewegung der Leitungselektronen im Kristallgitter zugeschrieben werden.

Physikalisches Institut der Universität Athen.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ.—Συγκριτικὴ ἔρευνα ἐπὶ τῆς ἡλεκτροναρκώσεως καὶ ἡλεκτρομεταναρκώσεως τῶν ίχθύων* ὑπὸ **Κωνστ. Τζάνη.** Ἀνεκουνώθη ὑπὸ **κ. Σπυρίδωνος Δοντᾶ.**

Ἐὰν διαβιβασθῇ δι’ ὕδατος ἐντὸς τοῦ ὄποίου πλέουσιν ίχθεῖς ἡλεκτρικὸν ρεῦμα ὠρισμένης δασύτητος, τότε οἱ ίχθεῖς οὗτοι χάνουσι τὴν ισορροπίαν καὶ τὴν κινητικότητά των καὶ κεῖνται ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ἢ σπανιώτερον ἀναστρέφονται, εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς διαβιβάσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος ἐπανέρχονται εἰς τὴν προτέραν φυσιολογικήν των κατάστασιν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο παρετήρησεν τὸ πρῶτον ὁ Mach¹. Μετά τινα ἔτη βραδύτερον ὁ Hermann² ἀνεκοίνωσεν ὅτι μόνον τὸ ρεῦμα τῆς ἀνόδου³ δρᾶ παραλυτικῶς ἐνῷ ἀντιθέτως τῆς καθόδου δρᾶ διεγερτικῶς. Τὴν αὐτὴν γνώμην μετέπειτα διετύπωσαν καὶ οἱ Blasius und Schweizer⁴, παρατηρήσαντες πρὸς τοῦτο ὅτι ἡ ἀνοδος πλὴν τῆς ἀπωλείας τῆς κινητικότητος τῶν ζώων προκαλεῖ καὶ ἀπώλειαν τῆς αἰσθητικότητός των εἰς ἔξωτερικὸν ἐρεθίσματα ὅτι ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ τὰ γημικὰ ναρκωτικὰ μέσα, δύνομάσαντες ὡς ἐκ τούτου τὸ φαινόμενον αὐτὸν γαλβανονάρκωσιν, ὡς προκαλούμενον διὰ τοῦ γαλβανικοῦ ρεύματος. Ὁ

* KONST. TZANIS. — Vergleichende Untersuchungen über Elektronarkose und Elektrometanarkose bei Fischen.

¹ MACH, E., Lehre von den Bewegungsempfindungen. Leipzig, Wilhelm Engelmann 1875.

² HERMANN, L., Pflügers Arch. 37, 457, (1885).

³ Γράφοντες ἐν τῇ παρούσῃ ἐργασίᾳ ρεῦμα ἀνόδου ἢ ἀνοδον, ἐννοοῦμεν τὴν περίπτωσιν καθ’ ἥν οἱ ίχθεῖς εἶναι προσανατολισμένοι μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν ἀνόδον καὶ τὴν οὐρὰν πρὸς τὴν κάθοδον ἢ καὶ πάλιν ρεῦμα καθόδου ἢ κάθοδον ἐννοοῦμεν τὸν ἀντίθετον προσανατολισμὸν τοῦ ίχθύος.

⁴ BLASIUS, E. und SCHWEIZER, F., Pflügers Arch. 53, 493, 1893.

Loeb¹⁻² καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ φρονοῦσιν ὅτι οὐδόλως δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ναρκωτικῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, ἀλλ' ὅτι ἡ περιγραφεῖσα ὡς ἀνω ἀκινησίᾳ τῶν ζώων καὶ ἡ μὴ ἀντίδρασις εἰς ἔξωτερικὰ ἐρεθίσματα ὀφείλονται εἰς γενικὴν σύσπασιν τῶν μυῶν καὶ εἰς τὴν ἔξ αὐτῆς καθηλωσιν τοῦ ζώου ἐν ἀκινησίᾳ, οὐχὶ δὲ εἰς γενικὴν παράλυσιν λόγῳ ναρκώσεως. Μετὰ πάροδον ἀρκετῶν ἔτῶν αἱ ἀντιλήψεις περὶ τῆς ἡλεκτροναρκώσεως συσκοτίζονται ἀκόμη περισσότερον. Διὰ τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ Scheminzky³, Schiemenz καὶ Schönfelder⁴, τοῦ Nicolai⁵ καπ., καθ' ὅτι οἱ ἐρευνηταὶ οὗτοι ὅλως ἀντιθέτως πρὸς τὸν Loeb καὶ διαφόρως πρὸς τοὺς Hermann, Blasius καὶ Schweizer φρονοῦσιν ὅτι ἡλεκτρονάρκωσιν ἔχομεν ὅχι μόνον διὰ τοῦ ρεύματος τῆς ἀνόδου ἀλλὰ καὶ τῆς καθόδου, ὡς καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἐναλλασσομένου τοιούτου.

Μετὰ πάροδον ὀλίγων ἔτῶν νέαι ἀντιλήψεις ἐκφράζονται ὑπὸ τοῦ Scheminzky⁶ καὶ Kraus und Reiffenstuhl⁷. Οἱ ἐρευνηταὶ οὗτοι κατόπιν νέων πειραμάτων ἐπανέρχονται εἰς τὰς ἀντιλήψεις τῶν Hermann, Blasius und Schweizer ἐπεκτεινόμενοι εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἐναλλασσομένου ρεύματος τὸ ὄποιον φρονοῦσιν ὅτι δρᾶ ὅμοίως μετὰ τῆς καθόδου. Δεὸν ἐνταῦθα νὰ ἀναφερθῇ ὅτι εἰς τὴν ὡς ἄνω μεταβολὴν τῶν ἀντιλήψεων τοῦ Scheminzky συνέτειναν τὰ πειράματα τοῦ Weber⁸ ὅστις περιέγραψε σύσπασιν τῶν μυῶν κατὰ τὴν χρησιμοποίησιν ἐναλλασσομένου ρεύματος.

Οὕτω τελευταίως αἱ ἀντιλήψεις περὶ ἡλεκτροναρκώσεως ἥδυναντο νὰ συνοψισθῶσιν ὡς ἔξης: Ἡλεκτρονάρκωσις ἦτοι ἀπώλεια τῆς κινητικότητος καὶ τῆς αισθητικότητος τῶν ζώων ἐπέρχεται μόνον διὰ τοῦ ρεύματος τῆς ἀνόδου ἐνῷ διὰ τοῦ ρεύματος τῆς καθόδου καὶ τοῦ ἐναλλασσομένου ἔχομεν ἀντίθετον ἐνέργειαν ἦτοι ὑπερδιέγερσιν καὶ σύσπασιν τῶν μυῶν.

Τυχαία παρατήρησις ἡμῶν γενομένη τῷ 1933 δι' ἐπιδράσεως ἡλεκτρικοῦ ρεύματος⁹ ἐπὶ ιχθύων, μᾶς ὅμησεν εἰς τὴν ἐργασίαν¹⁰ εἰς τὴν ὄποιαν παρουσιάζεται ὅλως

¹ LOEB, J. UND MAXWELL, S. S., Pflügers Arch. 63, 121, 1896.

² LOEB, J. UND GERRY, W. E., Pflügers Arch. 65, 41, 1893.

³ SCHEMINZKY, F., Pflügers Arch. 202, 200, 1924.

⁴ SCHIEMENZ, F. UND SCHÖNFELDER, A., Z. Fischerei 25, 161, 1927.

⁵ NICOLAÏ, L., Pflügers Arch. 224, 268, 1930.

⁶ SCHEMINZKY, F., Pflügers Arch. 233, 371, 1933.

⁷ KRAUS, H. UND REIFFENSTUHL, Pflügers Arch. 233, 380, 1933.

⁸ WEBER, O. H., Pubbl. Staz. Zoo. Napoli 11, 147, 1931.

⁹ Τὸ χρησιμοποιηθὲν ἡλεκτρικὸν ρεῦμα εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐλαμβάνετο ἐκ τοῦ δικτύου φωτισμοῦ συνεχοῦς ρεύματος 220 Volt, τὸ ὄποιον διὰ παρεμβολῆς ἀντιστάσεως καὶ εἰδικῆς συσκευῆς (ἀνορθωτοῦ) μετετρέπετο εἰς ρεῦμα χαμηλοτέρας τάσεως καὶ εἰς διακεκομμένον τῆς αὐτῆς φορᾶς, παρόμοιον περίπου μὲ τὸ ὑπὸ τοῦ Leduc χρησιμοποιηθὲν (Leduc, St., Arch. D'efecr. Med. 1900 und 1903).

¹⁰ TZONIS, K., Anz. Akad. Wiss. Wien, Nr. 17, 1935.

νέα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ναρκωτικῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, καθ' ὅτι μελετᾶται ἡ μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς διαβίβασεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος κατάστασις πλήθους ναρκώσεως ἡ ὅποια εἶναι ἐντελῶς ὁμοία μὲ τὴν ὑπὸ τῶν χημικῶν ναρκωτικῶν προκαλούμενην νάρκωσιν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ναρκώσεως αὐτῆς δύνανται νὰ ἔκτελεσθῶσιν ἐγχειρήσεις, εἰς περιπτώσεις μάλιστα καθ' ἃς δέον νὰ ἀποφεύγεται ἡ χρῆσις πάσης χημικῆς ούσίας, ὡς τοῦτο συμβαίνει εἰς πειράματα τῆς μηχανικῆς τῆς ἔξελίξεως, ἡ νάρκωσις αὐτὴ εἶναι ἡ μᾶλλον ἐνδεδειγμένη. Τῆς μεθόδου ἡμῶν ταύτης γίνεται ἥδη χρῆσις εἰς τὸ Βιολογικὸν Ἰνστιτοῦτον τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Βιέννης¹. Τὴν νάρκωσιν αὐτὴν ὠνομάσαμεν ἡλεκτρομετανάρκωσιν² καθ' ὅτι ἔξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὴν ἡλεκτρονάρκωσιν ἔκτοτε ἡκολούθησαν ἀλλαι ἐργασίαι μας^{3/1} ἐκ τῶν ὄποιων ἥχθημεν εἰς ὀρισμένας θεωρητικὰς σκέψεις ἐπὶ τοῦ ἀνω ἀναφερόμεντος βιολογικοῦ προβλήματος τῆς ἡλεκτρονάρκωσεως καὶ αἴτινες μᾶς ὅμησαν εἰς τὴν παρούσαν ἐργασίαν εἰς τὴν ὄποιαν κατόπιν σειρᾶς συγκριτικῶν πειραμάτων ἡλεκτρονάρκωσεως καὶ ἡλεκτρομετανάρκωσεως νομίζομεν ὅτι ἥχθημεν εἰς μίαν σαφῆ λύσιν τοῦ βιολογικοῦ προβλήματος τῆς ἡλεκτρονάρκωσεως.

Τὴν ὅλην σειρὰν τῶν πειραμάτων διαιροῦμεν εἰς δύο ὅμαδας, ἐκάστη τῶν ὄποιων περιλαμβάνει τρεῖς μικροτέρας σειρὰς πειραμάτων. Τὰ πειράματα τῆς πρώτης ὅμαδος ἔξετελέσθησαν διὰ τῆς ἡλεκτρονάρκωσεως, τὰ δὲ τῆς δευτέρας διὰ τῆς ἡλεκτρομετανάρκωσεως. Εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν δύο ὅμαδων χρησιμοποιεῖται ρεῦμα ἀνόδου, εἰς τὴν δευτέραν σειρὰν ρεῦμα καθόδου καὶ εἰς τὴν τρίτην ἐναλλασσόμενον τοιοῦτον.

Εἰς τὰ πειράματα ἡμῶν ταῦτα ἔχρησιμοποιήσαμεν δύο ἡλεκτρικὰ κυκλώματα, ἐν διὰ τὸ συνεχὲς καὶ ἔτερον διὰ τὸ ἐναλλασσόμενον· εἰς ἔκαστον δὲ τούτων παρενθέλετο ἐν γαλβανόμετρον τύπου «Mavometer», εἰς διακόπτης, ἐν σύστημα ρυθμίσεως τῆς δασύτητος τοῦ ρεύματος τοῦ διαρρέοντος τὸ ὄδωρο καὶ ἐν παραλληλεπίπεδον ὑάλινον δοχεῖον εἰς τὰς στενὰς πλευρὰς τοῦ ὄποιου ὑπῆρχον ἔναντι ἀλλήλων δύο ἡλεκτρόδια ἐξ ἐλάσματος νικελίου. Ἡ δασύτητης παρίσταται διὰ τοῦ δ, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς μικροαιμπέρα κατὰ τετραγωνικὸν χιλιοστὸν τῆς ἐπιφανείας ἥτις σκηματίζεται ἐκ τῆς παραλλήλου τομῆς τοῦ ὑγροῦ, ὡς πρὸς τὰ ἀλεκτρόδια. Ἡ διαβίβασις τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος πρὸς πρόκλησιν τῆς ἡλεκτρονάρκωσεως ἐγένετο βαθμιαίᾳ μέχρι τοῦ σημείου καθ' ὃ ἡ δασύτητης ἦτο ἐπαρκής διὰ νὰ προκαλέσῃ τὸ φαινόμενον τῆς ἡλεκτρονάρκωσεως. Ἐπίσης βαθμιαίως ἡλαττοῦτο ἡ δασύτητης τοῦ ρεύματος μέχρι τοῦ μηδενός. Ἐν ἀντιθέσει διὰ τὴν πρόκλησιν τῆς ἡλεκτρομετανάρκωσεως τόσον ἡ ἔναρξις τῆς μεταβίβασεως ὅσον καὶ ἡ διακοπὴ τοῦ ρεύματος ἐγίνοντο ἀποτόμως. Διὰ τὴν διαβίβασιν

¹ TZONIS, K., Anz. Akad. Wiss. Wien, Nr. 23, 1937.

² TZONIS, K., Zeitschrift für Vergl. Physiologie 23, 247, 1936.

³ TZONIS, K. und BAAR, W., Radiologia generalis, IV, 1936.

τῆς ἀπαιτουμένης δασύτητος τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὰ πειράματα τῆς ἡλεκτρομεταναρκώσεως ἐγίνοντο πάντοτε προηγουμένως δοκιμαστικά πειράματα.

Οἱ χρησιμοποιηθέντες ἵχθεῖς ἐλήφθησαν ἐν Βιέννῃ μὲν ἐκ τοῦ ἐν τῷ Ἰνστιτούτῳ συντηρουμένου Aquarium ἐν Lunz δὲ ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐκ τῶν ἐκεὶ ὑπαρχόντων ἵχθυοτροφείων ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῆς κάτω λίμνης τοῦ Lunz. Ἐφροντίσαμεν ὅπως εἰς ἑκάστην σειράν πειραμάτων ὑπάρχει ἡ αὐτὴ ποικιλία μεγεθῶν δι' ἐκαστον εἶδος ἵχθυων ἵνα εἴναι δυνατὴ ἡ πλήρης σύγκρισις εἰς τὰ ἀποτελέσματα.

Τὴν ἔργασίαν ταύτην ἡρχίσαμεν εἰς τὸ Βιολογικὸν Ἰνστιτούτον τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Βιέννης ἐπερχατώσαμεν δὲ εἰς τὸν Βιολογικὸν Σταθμὸν τοῦ Lunz. Καθῆκον ἡμῶν θεωροῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν καὶ ἐντεῦθεν τὰς εὐχαριστίας μας πρὸς τοὺς διευθύνοντας τὰ ὡς ἄνω ἐπιστημονικὰ ἴδρυματα διὰ τὰς θέσεις καὶ τὰ μέσα ἀτινα μᾶς παρεσχον πρὸς ἔργασίαν. Οἱ χρησιμοποιηθέντες ἵχθεῖς εἴναι οἱ Ἑλλῆς:

Carassius vulgaris Nordm., *Phoxinus Lævis* Ag.

Rhodeus amarus Ag., *Leuciceus rutilus* L., *Perca fluviatilis* L.

Scardinius erythrophthalmus J.

Α. ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΑΡΚΩΣΕΩΣ.

1. *Ρεῦμα ἀνόδου*.—Ἐπὶ πάντων τῶν ἵχθυων τῆς σειρᾶς ταύτης παρετηρήσαμεν ὅτι μόλις ἡ δασύτητος τοῦ διαβιβαζομένου ρεύματος ἔφθανεν εἰς ὡρισμένην τιμήν, διάφορον διὰ τὰ διάφορα εἰδὴ τῶν ἵχθυων, οὕτοι ἔστρεφον πρὸς τὸν θετικὸν πόλον ἥτοι παρουσίαζον θετικὴν ἡλεκτρόταξιν, ἥτις παρετηρήθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Hermannī¹. κατόπιν μικρᾶς περαιτέρω αὐξήσεως τῆς δασύτητος οἱ ἵχθεῖς ἔχανον τὰς κινήσεις τῶν καὶ ἐκεινοὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς, ἐρεθιζόμενοι δὲ εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν δὲν ἀντέδρον, ἔστω καὶ ἀν τὸ ἐρέθισμα ἥτο λίαν ὀδυνηρὸν· οἱ ἵχθεῖς λέγομεν ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εὑρίσκοντο ἐν ἡλεκτροναρκώσει. Μετὰ τὴν διακοπὴν τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος οἱ ἵχθεῖς ἔπλεον κανονικῶς.

2. *Ρεῦμα καθόδου*.—Εἰς τὴν σειρὰν αὐτὴν τῶν πειραμάτων συνεκρατοῦμεν τὸν ἕκαστοτε πρὸς πειραματισμὸν ἵχθυν μεταξὺ δύο ὑαλίνων πλακῶν οὕτως ὥστε νὰ ἀποφεύγητε ἡ ἡλεκτρόταξις αὐτοῦ καὶ νὰ παραμένῃ ὁ πωσδήποτε οὕτος πρὸ τῆς καθόδου. Κατὰ τὰ πειράματα ταῦτα μόλις ἡ δασύτητος τοῦ ρεύματος ἔφθανεν τὴν αὐτὴν τιμὴν καθ' ἥν εἰς τὴν προηγουμένην σειράν, ἐνεφανίζετο ἡ ἡλεκτρόταξις, ἥρχιζε νὰ πλαταγίζῃ τὸ οὐραῖον πτερύγιον, ὅτε δὲ ἡ τιμὴ τῆς δασύτητος ἔφθανεν ἐκείνην καθ' ἥν εἰς τὰ προηγούμενα πειράματα ἐνεφανίζετο ἡ ἡλεκτροναρκωσίς οἱ ἵχθεῖς παρέμενον ἀκινητοῦντες μὲ καταφανῆ σύσπασιν τῶν μυῶν. Κατὰ τὴν μετακίνησιν τῶν ἵχθυων εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν δι' ὑαλίνου ραβδίου οὕτοι παρουσίαζον τὸ σῶμα τῶν τελείως ἀκαμπτον.

¹ HERMANN, L., Pflügers Arch. 37, 457, (1885).

3. *Ρεῦμα ἐναλλασσόμενον.* — Εἰς τὴν σειρὰν ταύτην παρετηρήθησαν τὰ αὐτὰ φαινόμενα ἀπινα καὶ εἰς τὸ ρεῦμα τῆς καθόδου ἥτοι ἡ τονικὴ σύσπασις τῶν μυῶν.

Ως δὲ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν πειραμάτων τῆς καθόδου, οἱ ἵχθεῖς συνεκρατοῦντο διὰ δύο ύστατων πλακῶν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα συνεκρατοῦντο καθέτως ὡς πρὸς τὰ ἡλεκτρόδια ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ κατὰ τὴν βαθμιαίαν αὔξησιν τῆς δασύτητος τοῦ ρεύματος παράλληλος ὡς πρὸς τὰ ἡλεκτρόδια προσανατολισμὸς τῶν ἵχθων ὅπερ παρετηρήθη τὸ πρῶτον παρὰ τοῦ Scheminzky¹⁸ κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἐναλλασσομένου ρεύματος.

Μετὰ τὴν διακοπὴν τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὴν παρούσαν σειρὰν καὶ ὡς εἰς τὰς δύο προηγουμένας οἱ ἵχθεῖς ἐπανήρχοντο ταχέως εἰς τὴν φυσιολογικὴν των κατάστασιν. Ο κατετέρω πίναξ I δίδει τὸν ἀριθμὸν τῶν χρησιμοποιηθέντων ἵχθων εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρω σειράς, τὰ ὄρια τοῦ μεγέθους αὐτῶν καὶ τὰς τιμὰς τῆς χρησιμοποιηθείσης δασύτητος δι' ἔκαστον εἶδος αὐτῶν.

I.—Πίναξ ἡλεκτρογαρψώσεως.

"Σειρα ἵχθεύς	Ἄριθμός ἵχθων		Ορια μεγέθους	
	ἱχθύων	ἱχθύων	εἰς ἓν.	δ
	+	-	—	—
Carassius vulgaris Nordm.	7	7	6	3,8—7,5 1,0
Phoxinus laevis Ag.	8	8	8	5,7—9,1 1,2
Rhodeus amarus Ag.	7	7	7	3,9—6,3 1,2
Leuciceus rutilus L.	7	6	6	7,6—11,7 1,1
Perca fluviatilis L.	7	7	7	5,2—9,2 1,2
Scardinius erythrophthalmus L.	5	5	6	14,0 -17,2 0,9

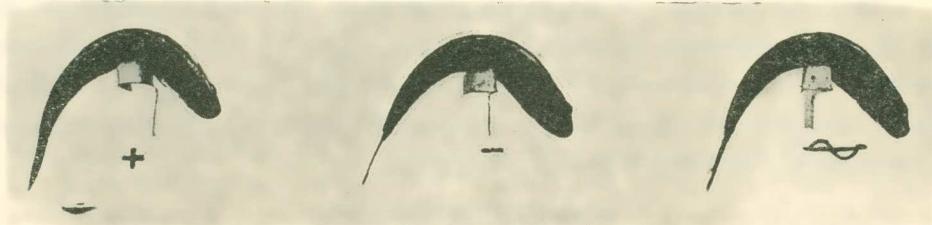
Δέον ἐνταῦθα ν' ἀναφερθῇ ὅτι, ἡ τιμὴ τῆς δασύτητος τοῦ ρεύματος, ἥτις ἀπητεῖτο διὰ τὴν ἡλεκτρονάρκωσιν ὡς καὶ διὰ τὴν ἡλεκτρομετανάρκωσιν τῶν ἵχθων τοῦ αὐτοῦ εἶδους, δὲν ἥτο σταθερὰ ἀλλὰ ἐκυμαίνετο ἀναλόγως τοῦ μεγέθους αὐτῶν ὡς καὶ τοῦ χρόνου, ὅστις παρῆλθε ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συλλήψεώς των. Τὰ ἀνωτέρω παρετηρήθησαν καὶ ἀναφέρονται καὶ ὑπὸ τοῦ Scheminzky.

B. ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΕΤΑΝΑΡΚΩΣΕΩΣ.

1. *Ρεῦμα ἀρόδου.* — Η διαβίβασις τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος ἐγίνετο τὴν στιγμὴν καθ' ἥν ὁ ἵχθυς ἥτο ἀφ' ἔκυτοῦ προσανατολισμένος πρὸς τὴν ἀνοδον, ἡ δὲ δασύτητος τοῦ ρεύματος ἥτο ἵσην μέ ἐκείνην ἥτις ἀπαιτεῖτο διὰ τὴν ἡλεκτρονάρκωσιν τοῦ αὐτοῦ ἵχθυος. Ο ἵχθυς μετὰ ἐλαφρὸν κλονισμὸν παρέμεινεν ἐν ἡλεκτρονάρκωσει διαρκείας δλίγων δευτερολέπτων, ὅση ἥτο καὶ ἡ διάρκεια τῆς διαβίβασεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, μετὰ τὴν ἀπότομον παῦσιν τοῦ ὅποιου ὁ ἵχθυς παρέμενεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, μὴ ἀντιδρῶν καὶ εἰς τὰ ἐντονώτερα τῶν ἐρεθισμάτων, ἥτοι εύρισκετο ἐν ἡλε-

τρομεταναρκώσει, ήτις διηρκει ἀρκετά λεπτά ἀναλόγως τοῦ ἵχθυος. Τόσον κατά τὴν διάρκειαν τῆς διαβιβάσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος ὅσον καὶ κατά τὸν χρόνον τῆς ἡλεκτρομεταναρκώσεως ὁ ἵχθυς δὲν παροοσίαζεν σύσπασιν τῶν μυῶν (εἰκὼν 1).

2. *Ρεῦμα καθόδου*.—Εἰς τὰ πειράματα ταῦτα ἐτηρήθη ἡ αὐτὴ τεχνικὴ ὡς καὶ εἰς τὰ προηγούμενα μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ προσανατολισμὸς τοῦ ἵχθυος ἦτο πρὸς τὴν κάθιδον. Κατὰ τὸν βραχὺν χρόνον τῆς διαβιβάσεως τοῦ ρεύματος ὁ ἵχθυς παρουσίαζε σύσπασιν, ήτις ὅμως παρήρχετο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἡλεκτρομεταναρκώσεως καθ' ὃν ἐτέλει ἄνευ οὐδεμιᾶς συσπάσεως, ὡς καταφαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι 1.

Εἰκ. 1.

Ρεῦμα ἐναλλασσόμενον.—Εἰς τὴν σειρὰν αὐτὴν τῶν πειραμάτων ἔσχομεν τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ὡς καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ρεύματος καθόδου ἦτοι σύσπασιν μόνον κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαβιβάσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ πλήρει παράλυσιν τῶν μυῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἡλεκτρομεταναρκώσεως εἰκὼν 1.

Μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἡλεκτρομεταναρκώσεως καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἐπανήρχοντο κατὰ τὸ πλεῖστον οἱ ἵχθεῖς ἀποτόμως εἰς τὴν φυσιολογικὴν των κατάστασιν πλέοντες κανονικώτατα, κλπ.

Παραθέτομεν κατωτέρω πίνακα εἰς τὸν ὅποιον δίδονται συνοπτικῶς τὰ στοιχεῖα τῶν πειραμάτων τῆς ἡλεκτρομεταναρκώσεως.

II.—Πίναξ ἡλεκτρομεταναρκώσεως.

Όνομα ἵχθυος	Άριθμὸς ἵχθυών εἰς εκ.	Όρια μεγέθους ἵχθων εἰς εκ.	Διάκεια διαβιβάσεων ἡλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς δευτερόλεπτα	Διάρκεια ἡλεκτρομεταναρκώσεως
Carassius vulgaris Nordm.	7	4,0—7,6	1,0	6
Phoxinus laevis Ag.	8	5,6—9,2	1,1	3
Rhodeus amarus Ag.	7	3,9—6,2	1,1	5
Leuciceus rutilus L.	6	7,6—11,8	1,0	5
Perca fluviatilis L.	7	5,3—10,0	1,1	3
Scardinius erythrophthalmus L.	6	14,0—16,9	0,9	5
				15—18

Ως εἴδομεν ἐν ἀρχῇ διάφοροι γνῶμαι ἐγράφησαν ὡς πρὸς τὴν ἡλεκτρονάρκωσιν. Δὲν θέλομεν ἐνταῦθα νὰ ἐπανέλθωμεν ἐφ' ὅλων αὐτῶν, Τι πενθυμίζομεν μόνον ὅτι

ἡ ἐπικρατήσασα γνώμη τελικῶς είναι ὅτι ἡλεκτρονάρκωσιν ἔχομεν μόνον διὰ τοῦ ρεύματος τῆς ἀνόδου καὶ ὅτι ἡ ἀκινησία ἡ προερχομένη ἐκ τοῦ ρεύματος καθόδου ἢ τοῦ ἐναλλασσομένου δρεῖται μόνον εἰς τὴν ὑπάρχουσαν μυϊκὴν σύσπασιν.

Ἐκ τῆς πείρας ἡνὶς ἔχομεν κατὰ τὰ πειράματα ἡμῶν τῆς ἡλεκτρομεταναρκώσεως ἡχθημεν εἰς τὴν σκέψιν ὅτι εἰς πᾶσας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ὑφίσταται ἡλεκτρονάρκωσις, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι κατὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς καθόδου ὡς καὶ τοῦ ἐναλλασσομένου ρεύματος συνυπάρχει μετὰ τῆς ἡλεκτροναρκώσεως καὶ μία γενικὴ σύσπασις τῶν μυῶν, ἡ ὅποια καθὼς ἦτο καταφανὲς μόνη αὐτῇ ἐγίνετο αἰτία νὰ μὴ διακρίνεται καὶ ἡ συνυπάρχουσα ἡλεκτρονάρκωσις. Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀνωτέρω πειραμάτων ἡμῶν τῆς πρώτης ὁμάδος εὐκόλως θὰ ἔφθανε τις εἰς συμπεράσματα παρόμοια μὲ τὰς ἐπικρατούσας ὡς ἄνω γνώμας. Διὰ τῆς δευτέρας ὅμως ὁμάδος τῶν πειραμάτων τῆς ἡλεκτρομεταναρκώσεως καταφαίνεται σαφέστατα ὅτι καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὑφίσταται μία μυϊκὴ σύσπασις, ἥτις κατὰ τὴν γνώμην μας προέρχεται ἐκ πεφυφερικοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν γεύρων, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ροής τοῦ ρεύματος, συνυπάρχει καὶ ναρκωτικὴ ἐπίδρασις αὐτοῦ ὀφειλομένη εἰς κεντρικὴν ἐπίδρασιν ἥτις παραμένει καὶ μετὰ τὴν διακοπὴν τοῦ ρεύματος. Οὕτω μετὰ τὴν διακοπὴν τοῦ ρεύματος παρέρχεται σχεδὸν ἀμέσως ἡ μυϊκὴ σύσπασις, ὁ ἰχθὺς ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ εἰς κατάστασιν πλήρους ἀκινησίας καὶ ἐλλείψεως τῆς αἰσθήσεως παντὸς ἐρεθίσματος ἔστω καὶ τοῦ ἐντονωτάτου.

Z U S A M M E N F A S S U N G

Elektronarkose ist der narkotische Zustand, der bei Tieren während des elektrischen Stromdurchgangs durch ihren Körper eintritt. Elektro-metanarkose ist derselbe Zustand der dann nach Ausschaltung des Stromes noch eine bestimmte Zeit erhalten bleibt. Man war früher der Ansicht, dass Elektronarkose nur dann eintritt, wenn das Tier mit dem Kopf vor die Anode gestellt wird, während nur eine Unbeweglichkeit infolge allgemeiner Muskelkontraktion eintritt, wenn der Kopf des Tieres vor die Kathode gebracht wird, oder bei Wechselstrombesetzung.

Die Untersuchungen kommen zu dem Ergebnis, dass in allen 3 oben erwähnten Fällen (Kopf vor der Anode, Kopf vor der Kathode, Wechselstrombenutzung) eine narkotische Wirkung zustande kommt; mit dem Unterschied, dass in den beiden Fällen, wo der Kopf vor die Kathode gestellt wird und bei Wechselstrombenutzung gleichzeitig mit der Narkose auch eine Muskel-Kontraktion eintritt.

Der Beweis ergibt sich aus vergleichenden Versuchen mit Elektro-metanarkose, bei der gleichzeitig mit der Strom-Ausschaltung auch die Muskel-Kontraktion verschwindet und das Tier in narkotischem Zustand (Elektrometanarkose ohne Muskel-Kontraktion; Bild 1) bleibt.